

1 Proti komu lze zahájit insolvenční řízení?

Každá osoba vykonávající obchodní či řemeslnou činnost, každý zemědělec, jakákoli jiná fyzická osoba vykonávající nezávislou pracovní činnost, včetně svobodného povolání, jež podléhá zákonné a právní regulaci nebo jehož profesní označení je předmětem ochrany, a každá právnická osoba soukromého práva mohou být předmětem řízení o ochranném postupu (*procédure de sauvegarde*), soudní reorganizaci (*redressement judiciaire*) nebo soudní likvidaci (*liquidation judiciaire*).

Insolvenční řízení může být zahájeno proti živnostníkovi (*auto-entrepreneur*).

Řízení o ochranném postupu mohou být zahájena pouze vůči osobě vykonávající hospodářskou činnost. V případě soudní reorganizace nebo soudní likvidace může mít dotčená osoba v okamžiku zahájení řízení již ukončenou hospodářskou činnost.

Mezi právnické osoby soukromého práva, proti nimž může být zahájeno insolvenční řízení, patří obchodní společnosti, společnosti podle občanského práva, hospodářské zájmové skupiny, asociace, odborové svazy, profesní nebo obchodní sdružení a rady zaměstnanců.

Insolvenční řízení nemůže být zahájeno proti seskupením soukromého práva, která nemají právní subjektivitu, jako jsou holdingové společnosti nebo společnosti v době před svým vznikem.

Z tohoto řízení jsou rovněž vyloučeny právnické osoby veřejného práva.

Řízení o zrychleném ochranném postupu a zrychleném finančním ochranném postupu

Dlužník může využít řízení o zrychleném ochranném postupu nebo zrychleném finančním ochranném postupu, pokud jeho účty byly ověřeny auditorem nebo sestaveny účetním znalcem a pokud má více než 20 zaměstnanců nebo obrát před zdaněním vyšší než 3 miliony EUR nebo celkovou bilanční sumu více než 1,5 milionu EUR. Řízení o zrychleném ochranném postupu a zrychleném finančním ochranném postupu může rovněž využít dlužník, který sestavil konsolidovanou účetní závěrku.

2 Jaké jsou podmínky pro zahájení insolvenčního řízení?

Řízení o ochranném postupu se zahájí v případě nepřekonatelných potíží dlužníka, pokud nebyly dosud pozastaveny platby.

Řízení o soudní reorganizaci se zahájí v případě, že se dlužník, který není schopen pokrýt své krátkodobé závazky svými dostupnými finančními prostředky, dostane do fáze pozastavení plateb.

Cílem soudní reorganizace je umožnit další fungování podniku, zachovat pracovní místa a vyrovnat pohledávky. O zahájení tohoto řízení musí požádat vedení podniku do 45 dnů od pozastavení plateb.

Řízení o soudní likvidaci se zahájí, pokud se podnik dostal do fáze pozastavení plateb a soudní reorganizace je zjevně neuskutečnitelná.

Zahájení řízení o ochranném postupu může navrhnout pouze dlužník.

Naproti tomu o zahájení řízení o soudní reorganizaci nebo soudní likvidaci může kromě dlužníka požádat také věřitel nebo státní zástupce pod podmínkou, že současně neprobíhá smířčí řízení (*procédure de conciliation* – předinsolvenční řízení).

Rozhodnutí o zahájení insolvenčního řízení nabývá účinnosti ode dne soudního rozhodnutí, tj. v 00:00 hodin dne, kdy bylo rozhodnutí vydáno.

Rozhodnutí o zahájení řízení je oznámeno dlužníkovi do osmi dnů ode dne jeho vydání a je sděleno insolvenčním správčům a státnímu zastupitelství, a to i v ostatních členských státech, v nichž má dlužník provozovnu.

Rozhodnutí okamžitě nabývá účinnosti ve vztahu ke všem zúčastněným.

Do patnácti dnů ode dne vydání rozhodnutí je záznam o rozhodnutí o zahájení řízení zanesen do obchodního rejstříku, živnostenského rejstříku nebo zvláštního rejstříku vedeného v kanceláři krajského soudu.

Výtah z rozhodnutí je zaznamenán do úředního věstníku Bodacc (úřední věstník občanských a obchodních oznámení) a úředního věstníku v místě, kde má dlužník své sídlo nebo adresu podnikání.

Řízení o zrychleném ochranném postupu a zrychleném finančním ochranném postupu

Existuje rovněž řízení o zrychleném ochranném postupu nebo zrychleném finančním ochranném postupu.

Řízení o zrychleném ochranném postupu může být zahájeno na návrh dlužníka účastnícího se smířčího řízení, který doloží, že vypracoval návrh plánu, jehož cílem je zajistit pokračování existence podniku.

Skutečnost, že dlužník pozastavil platby, nebrání zahájení řízení o zrychleném ochranném postupu, pokud tato situace nenastala více než 45 dní před podáním návrhu na zahájení smířčího řízení.

Řízení o zrychleném finančním ochranném postupu může být zahájeno za stejných podmínek jako řízení o zrychleném ochranném postupu a za předpokladu, že z účetnictví dlužníka vyplývá, že jeho zadlužení umožňuje přijetí plánu výhradně věřiteli, kteří jsou členy výboru úvěrových institucí.

3 Jaký majetek tvoří majetkovou podstatu? Jak se nakládá s majetkem, který dlužník nabyl nebo na něj přešel po zahájení insolvenčního řízení?

Předmětem insolvenčního řízení je veškerý majetek dlužníka.

V případě právnické osoby může být zahrnut pouze majetek této osoby.

Pokud je dlužník samostatným podnikatelem, vztahuje se toto řízení i na jeho osobní majetek.

Hlavní bydliště samostatného podnikatele vykonávajícího obchodní, průmyslovou, řemeslnou nebo zemědělskou činnost nebo svobodné povolání však ze zákona nelze obstatit profesionálními věřiteli.

Ostatní pozemky a budovy, které nejsou využívány pro podnikatelskou činnost, mohou být z obstatení vyloučeny na základě prohlášení. Účinky tohoto prohlášení, které musí mít formu notářského zápisu a musí být zveřejněno, se omezují na profesionální věřitele, jejichž nároky vzniknou po zveřejnění.

Vyloučení hlavního bydliště dlužníka z obstatení profesionálními věřiteli je stanoveno v zájmu ochrany dlužníka a jeho rodiny.

4 Jaké pravomoci má dlužník a jaké insolvenční správce?

Zbavení dlužníka práva nakládat se svým majetkem

Ochranný postup a soudní reorganizace

V případě zahájení řízení o ochranném postupu nebo soudní reorganizaci není dlužník zbaven práva nakládat se svým majetkem a dlužník nadále řídí svůj podnik.

V rámci řízení o ochranném postupu může soud jmenovat správce, který vykonává nad dlužníkem dohled nebo je mu nápomocen při řízení podniku v souladu s pověřením vymezeným soudem v jeho rozhodnutí. V určitých případech (podniky, které mají alespoň 20 zaměstnanců a obrat před zdaněním alespoň 3 miliony EUR) je jmenování správce povinné.

V rámci řízení o soudní reorganizaci může soud jmenovat správce (*administrateur judiciaire*), který je dlužníkovi nápomocen při řízení podniku nebo podnik zcela či částečně řídí namísto dlužníka. Toto jmenování je v některých případech povinné stejně jako v řízení o ochranném postupu.

Soudní likvidace

Je-li zahájeno řízení o soudní likvidaci, je dlužník zbaven práva spravovat svůj majetek a nakládat s ním. Jeho práva vykonává a úkony související s jeho obchodním majetkem provádí likvidátor (*liquidateur*). Likvidátor tak zajišťuje správu jeho majetku.

Insolvenční správci

Insolvenční správci jsou soudem jmenovaní zástupci podléhající dohledu státního zastupitelství, kteří náleží k regulovaným povoláním.

Tyto osoby vykonávající odborné svobodné povolání musí být zapsány na vnitrostátních seznamech a musí splňovat přísné podmínky týkající se kvalifikace a etiky.

Pro výkon těchto funkcí mohou být rovněž jmenovány osoby, které nefigurují na vnitrostátních seznamech, které však mají zkušenost nebo zvláštní kvalifikaci související s předmětnou záležitostí.

Insolvenční správci jsou jmenováni soudem při zahájení řízení.

Insolvenční správci mohou mít občanskoprávní a trestní odpovědnost v rámci podmínek stanovených veřejným právem.

Odměny insolvenčních správců jsou určovány na základě tarifů stanovených vyhláškou; takto stanovenou odměnu přikáže soud uhradit dlužníkovi.

Pravomoci insolvenčních správců a dlužníka

Soudní správce

Soud, který zahajuje řízení o ochranném postupu nebo soudní reorganizaci, zpravidla jmenuje správce, kterého může navrhnout dlužník v rámci řízení o ochranném postupu nebo státního zastupitelství.

Jmenování správce není povinné v případě, že dlužník má méně než 20 zaměstnanců a jeho obrat před zdaněním je nižší než 3 miliony EUR.

V případě řízení o zrychleném ochranném postupu a zrychleném finančním ochranném postupu je jmenování správce vždy povinné.

V rámci řízení o ochranném postupu není dlužník zbaven práva nakládat se svým majetkem a nadále se svým majetkem disponuje a řídí jej, nerozhodne-li soud jinak.

Soudní správce, je-li jmenován, vykonává nad dlužníkem dohled nebo je mu nápomocen při řízení podniku v souladu s pověřením vymezeným soudem.

V rámci řízení o soudní reorganizaci je soudní správce dlužníkovi nápomocen při řízení jeho podniku nebo podnik sám zcela či částečně řídí namísto dlužníka.

Soudní správce musí podniknout kroky, které jsou nezbytné k zachování práv podniku ve vztahu k jeho dlužníkům, a kroky nezbytné k zachování výrobní kapacity, nebo zajistit podniknutí takových kroků dlužníkem.

Soudní správce disponuje vlastními pravomocemi, jako je pravomoc spravovat na základě svého podpisu bankovní účty dlužníka, kterému byl uložen zákaz vystavovat šeky, zajišťovat pokračování platných smluv a provést nezbytná propuštění zaměstnanců.

Soudní zmocněnec

Soudní zmocněnec (*mandataire judiciaire*) je povinně jmenován soudem v rámci každého kolektivního řízení.

Jeho úkolem je zastupovat věřitele a jejich kolektivní zájmy.

Vypracuje seznam přihlášených pohledávek, včetně mzdových, společně se svým návrhem na přijetí, odmítnutí nebo postoupení příslušnému soudu, a tento seznam předá pověřenému soudci (*juge-commissaire*).

Likvidátor

V rozhodnutí o soudní likvidaci jmenuje soud likvidátora.

Likvidátor musí ověřit pohledávky a zpeněžit majetek dlužníka s cílem vyrovnat se s věřiteli.

Propouští zaměstnance a může se rozhodnout pro zachování platných smluv.

Zastupuje dlužníka, který byl zbaven práva nakládat se svým majetkem, a vykonává tak většinu jeho majetkových práv a provádí většinu úkonů spojených s tímto majetkem během řízení o soudní likvidaci. Nemůže však vykonávat nemajetková práva dlužníka.

5 Za jakých podmínek lze uplatnit započtení pohledávek?

Započtení je způsob vypořádání oboustranných závazků ve výši nižší z pohledávek.

Může se uplatnit pouze mezi dvěma osobami, které jsou vůči sobě symetrickými věřiteli a dlužníky.

Započtení tak představuje zkrácenou oboustrannou platbu mezi vzájemnými pohledávkami.

Dlužníkovi je v zásadě zakázáno hradit jakékoli pohledávky vzniklé před vydáním soudního rozhodnutí o zahájení řízení o ochranném postupu nebo soudní reorganizaci.

Zákaz úhrady dříve vzniklých pohledávek se nicméně nevztahuje na platbu započtením souvisejících pohledávek. Za související jsou považovány vzájemné pohledávky stejné povahy, které vyplývají nebo jsou odvozeny z plnění nebo neplnění téže smlouvy nebo skupiny smluv.

Pokud vznikne pohledávka související s předchozí pohledávkou po vydání rozsudku o zahájení řízení, lze provést její platbu započtením s předchozí pohledávkou za předpokladu, že tato druhá pohledávka byla přihlášena.

6 Jaké účinky má insolvenční řízení na probíhající smlouvy, jichž je dlužník smluvní stranou?

Postup zajišťující pokračování platných smluv

Zahájením insolvenčního řízení není dotčena existence smluv mezi dlužníkem a jeho smluvními partnery (dodavatelé, klienti) ke dni zahájení řízení.

Platnou smlouvou je smlouva existující a probíhající ke dni zahájení řízení, smlouva s následným plněním, která k tomuto dni neskončila, nebo smlouva s okamžitým plněním, které ještě nenastalo, přičemž však smlouva již byla uzavřena.

Zvláštní ustanovení týkající se platných smluv se nevztahují na pracovněprávní smlouvy.

Ochranný postup a soudní reorganizace

Smlouvy v zásadě pokračují automaticky.

Smluvní partner tedy musí splnit své povinnosti, přestože dlužník své závazky před vydáním rozhodnutí o zahájení řízení neplnil.

Služby poskytnuté po vydání rozhodnutí o zahájení řízení budou smluvnímu partnerovi uhrazeny ve splatnosti.

Pouze soudní správce disponuje právem veřejného pořádku, které mu umožňuje požadovat pokračování smlouvy s povinností hradit služby, jež mu budou poskytnuty.

V případě, že nebyl jmenován soudní správce, může dlužník požadovat plnění platných smluv se souhlasem soudního zmocněnce.

Soudní správce rovněž může vypovědět smlouvu, která má být plněna, nebo ukončit splátkový platební režim, pokud zjistí, že nedisponuje dostatečnými prostředky pro plnění závazků dlužníka.

Smluvní partner může soudního správce (nebo dlužníka, pokud není správce jmenován) formálně vyzvat, aby rozhodl o budoucnosti smlouvy. Platná smlouva bude automaticky vypovězena, pokud soudní správce (nebo dlužník) na formální výzvu do jednoho měsíce neodpoví. Stejně tak je tomu v případě neprovedení platby a při nevyjádření souhlasu smluvního partnera s pokračováním smluvních vztahů. Soudní správce (nebo dlužník, pokud není správce jmenován) kromě toho může požádat pověřeného soudce, aby prohlásil platnou smlouvu za vypovězenou, pokud je vypovězení nezbytné pro ochranu nebo sanaci dlužníka, a pod podmínkou, že nepřiměřeným způsobem nezasahuje do zájmů smluvního partnera.

Soudní likvidace

Stejně jako v řízení o ochranném postupu a soudní reorganizaci jsou všechny platné smlouvy v zásadě zachovány. Smluvní partner tedy musí splnit své povinnosti, přestože dlužník své závazky před vydáním rozhodnutí o zahájení řízení neplnil.

Služby poskytnuté po rozhodnutí o zahájení řízení budou uhrazeny ve splatnosti.

Pouze likvidátor může požadovat plnění platných smluv poskytnutím služby příslibené dlužníkově.

Smluvní partner může likvidátora formálně vyzvat, aby rozhodl o budoucnosti smlouvy.

Smlouva bude automaticky vypovězena, pokud likvidátor na formální výzvu do jednoho měsíce neodpoví. Stejně tak je tomu v případě, že se plnění dlužníka týká platby peněžitě částky v den, kdy je smluvní partner informován o rozhodnutí likvidátora nepokračovat ve smlouvě, jakož i v případě neprovedení platby, pokud smluvní partner s pokračováním smluvních vztahů nesouhlasí.

Pokud je plnění jiné než platba peněžitě částky, může likvidátor rovněž požádat pověřeného soudce, aby smlouvu prohlásil za vypovězenou, pokud je to nezbytné pro účely likvidace a nezasahuje to nepřiměřeným způsobem do zájmů smluvního partnera.

Postoupení platných smluv

Pokud je v případě řízení o ochranném postupu, soudní reorganizaci nebo soudní likvidaci nařízeno úplné nebo částečné postoupení podniku, může soud určit smlouvy týkající se leasingu, pronájmu nebo dodávek zboží a poskytování služeb nezbytné pro pokračování obchodní činnosti, které budou postoupeny. Smluvní partner, jehož smlouva nebyla takto postoupena, může požádat pověřeného soudce, aby smlouvu prohlásil za vypovězenou, pokud správce, dlužník, není-li jmenován správce, nebo likvidátor nevyžadují její další plnění.

7 Jaké účinky má insolvenční řízení na řízení zahájená jednotlivými věřiteli (s výjimkou probíhajících soudních řízení)?

V případě insolvenčního řízení jsou věřitelé povinni uplatňovat svá práva vůči dlužníkovi výhradně v rámci insolvenčního řízení a nemohou jednat v platebních záležitostech proti dlužníkovi samostatně.

Soudním rozhodnutím o ukončení řízení o soudní likvidaci z důvodu nedostatku aktiv nezískávají věřitelé právo na zahájení samostatných řízení proti dlužníkovi.

Výjimku z toho pravidla představují tyto případy:

žaloby týkající se majetku nabytého v rámci dědictví, které vzniklo během řízení o soudní likvidaci, pokud pohledávka vznikla v důsledku trestného činu, z něhož byl dlužník uznán vinným, nebo pokud se týká osobnostních práv věřitele, pokud pohledávka vznikla v důsledku podvodné činnosti poškozující orgány sociální ochrany. Podvodná příčina pohledávky je dána buď soudním rozhodnutím, nebo sankcí uloženou orgánem sociálního zabezpečení.

Věřitelé rovněž nabývají právo na zahájení individuálního soudního řízení v těchto případech:

byl vyhlášen osobní úpadek dlužníka,

dlužník byl odsouzen za trestný čin podvodného úpadku,

dlužník, pokud jde o jakoukoli část jeho majetku, nebo právnická osoba, již byl ředitelem, prošli předchozím řízením o soudní likvidaci ukončeným z důvodu nedostatku aktiv méně než pět let před zahájením řízení, kterému jsou podrobeni; dlužník, který během pěti let před tímto datem využil výmazu dluhů, řízení bylo zahájeno jako územní řízení ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení Rady (ES) č. 1346/2000 ze dne 29. května 2000 o úpadkovém řízení.

Kromě toho v případě podvodu vůči jednomu nebo několika věřitelům soud povolí obnovení individuálních řízení všech věřitelů proti dlužníkovi. Soud vydá rozhodnutí na závěr řízení po vyslechnutí a náležitém předvolání dlužníka, likvidátora a auditorů. Může vydat rozhodnutí i následně na žádost kterékoli zúčastněné strany, za stejných podmínek.

8 Jaké účinky má insolvenční řízení na pokračování soudních řízení, které probíhají v okamžiku zahájení insolvenčního řízení?

Soudním rozhodnutím o zahájení insolvenčního řízení se přerušují řízení o žalobách podaných proti dlužníkovi, které směřují k úhradě peněžitě částky nebo vypovězení smlouvy z důvodu nezaplacení peněžitých částek, a nelze je zahájit.

Pozastavují se rovněž vykonávací řízení a ochranná opatření.

Přerušují se nebo pozastavují se řízení o žalobách věřitelů, které byly podány před zahájením kolektivního řízení.

Týká se to tedy všech předchozích věřitelů, bez ohledu na to, zda jsou zajištěnými či nikoli.

Přerušování a zákaz řízení o žalobách se vztahuje na všechna insolvenční řízení.

Probíhající soudní řízení se přerušují do doby, kdy žalující věřitel přihlásí svou pohledávku.

Následně jsou obnovena automaticky, avšak pouze za účelem potvrzení pohledávky a stanovení její výše, aniž je ve vztahu k dlužníkovi vydáno soudní rozhodnutí.

Jiná soudní a vykonávací řízení, než jsou řízení uvedená výše, pokračují, zatímco je dlužník sledován, jakmile se připojí soudní zmocněnec a soudní správce, jehož úkolem je dlužníkovi pomáhat nebo jej zastupovat, nebo po obnově řízení z podnětu soudního zmocněnce nebo soudního správce.

9 Jaké jsou hlavní rysy účasti věřitelů na insolvenčním řízení?

Řízení o ochranném postupu a soudní reorganizaci

V souvislosti s přijetím ochranného plánu jsou věřitelé konzultováni ve věci platebních lhůt nebo prominutí dluhů.

Návrhy předává soudní správce (nebo dlužník, pokud není soudní správce jmenován) soudnímu zmocněnci, který zastupuje věřitele.

Soudní zmocněnec přijme souhlas (individuálně nebo kolektivně) všech věřitelů, kteří přihlásili svou pohledávku.

Soudní zmocněnec není povinen konzultovat věřitele, pro něž návrh plánu nemění platební podmínky nebo stanoví splacení celkové částky v hotovosti, jakmile bude přijat plán nebo jakmile budou uznány pohledávky.

Výbory věřitelů

Pokud dlužník zaměstnává více než 150 zaměstnanců a jeho obrát je vyšší než 20 milionů EUR, je ustaven výbor věřitelů, jehož úkolem bude vyjádřit se k návrhům plánu týkajícího se vyrovnání závazků. Soud může rovněž rozhodnout, že tento postup bude použit i v případě nedosažení uvedených prahových hodnot.

V rámci výborů věřitelů jsou různé kategorie věřitelů sdružovány do samostatných celků za účelem předložení návrhů těmto věřitelům, o kterých budou moci diskutovat a ke kterým se budou moci kolektivně vyjádřit, přičemž menšinová věřitelé se budou muset podřídit rozhodnutí většinových věřitelů.

Existuje výbor úvěrových institucí složený z finančních společností a úvěrových nebo podobných institucí a výbor složený z hlavních dodavatelů zboží nebo služeb. Pokud existují vlastníci dluhopisů, svolá se valná shromáždění všech věřitelů, kteří jsou držitelé dluhopisů vydaných ve Francii nebo v zahraničí, s cílem projednat návrh plánu přijatý výbory věřitelů.

Výbory věřitelů musí být konzultovány soudním správcem ohledně návrhu plánu a hlasovat ve prospěch určitého plánu předtím, než soud může vydat rozhodnutí.

Pokud existují výbory věřitelů, každý věřitel, který je členem některého z výborů, může navrhnout alternativy k návrhu plánu, který představil dlužník. Iniciátorem návrhu plánu tak může být dlužník (případně s pomocí soudního správce) nebo v případě soudní reorganizace soudní správce s pomocí dlužníka, ale rovněž věřitelé, kteří jsou členy těchto výborů. Plán schválený výbory a plán podporovaný dlužníkem nebo správcem, pokud se liší, mohou být následně souběžně předloženy soudu.

Řízení o zrychleném ochranném postupu

Pokud je zahájeno řízení o zrychleném ochranném postupu, povinně se zřizují výbory věřitelů (výbor úvěrových institucí a výbor dodavatelů zboží a služeb), a případně valné shromáždění držitelů dluhopisů.

Rovněž probíhají individuální konzultace s věřiteli, kteří nejsou členy výborů.

Řízení o zrychleném finančním ochranném postupu

Pokud je zahájeno řízení o zrychleném finančním ochranném postupu, povinně se zřizuje pouze výbor úvěrových institucí, a případně valné shromáždění držitelů dluhopisů.

10 Jakým způsobem může insolvenční správce používat majetek v majetkové podstatě nebo s ním nakládat?

Majetek dlužníka může být zpeněžen úplným nebo částečným prodejem podniku nebo jeho částí (převzetím). Na tyto transakce se vztahují odlišná pravidla. Prodej nařizuje soud; neprovádí je insolvenční správce.

V případě řízení o ochranném postupu může dojít k prodeji části podniku. V případě řízení o soudní reorganizaci nebo soudní likvidaci je prodej částečný nebo úplný.

V těchto případech soud vydá rozhodnutí, ve kterém stanoví lhůtu, v níž mají být nabídky na převzetí zaslány soudnímu zmocněnci, likvidátorovi nebo správci, je-li jmenován. Nabídky musí být písemné a musí obsahovat určité povinné informace.

Na prodeje částí podniku se vztahují jiná pravidla.

Po dobu ochranného postupu a soudní reorganizace, pokud není dlužník zbaven práva nakládat se svým majetkem, může dlužník i nadále se svým majetkem sám disponovat s výhradou odpovědnosti správce.

Pokud nakládání s majetkem zahrnující jeho zpeněžení nespadá do každodenního řízení podniku, musí získat předchozí souhlas pověřeného soudce. Během plnění ochranného plánu nebo plánu soudní reorganizace získá dlužník zpět úplnou kontrolu nad svým majetkem.

V řízení o soudní likvidaci musí likvidátor získat souhlas pověřeného soudce, aby mohl majetek postoupit.

Nemovitosti se prodávají na základě soudního příkazu. Pověřený soudce stanoví vyvolávací cenu a základní podmínky prodeje. Může rovněž povolit prodej formou aukce, přičemž rozhodne o výši vyvolávací ceny. V neposlední řadě může povolit soukromý prodej za cenu a podmínky, které určí.

Likvidátor poté rozdělí výtěžek z prodeje podle pořadí věřitelů.

11 Jaké pohledávky mají být přihlášeny za majetkovou podstatou dlužníka a jak se nakládá s pohledávkami, které vznikly po zahájení insolvenčního řízení?

Veškeré pohledávky, které vznikly před vydáním rozhodnutí o zahájení řízení, musí být přihlášeny, bez ohledu na jejich povahu: obchodní, občanskou, správní (finanční správa, instituce sociální péče a sociálního zabezpečení) nebo trestní (pokuta). Nezáleží na tom, zda je pohledávka nezajištěná nebo přednostní, splatná nebo termínovaná, jistá nebo podmíněná. Tato ustanovení se nevztahují na zaměstnance.

Pohledávky řádně vzniklé po rozhodnutí o zahájení řízení pro potřeby průběhu řízení či jako protiplnění za zboží nebo služby dodané dlužníkovi pro potřeby jeho obchodní činnosti se hradí ke dni jejich splatnosti.

12 Jaká pravidla platí pro přihlašování, přezkum a uznávání pohledávek?

Všichni věřitelé, jejichž pohledávka vznikla před rozhodnutím o zahájení řízení, jsou povinni přihlásit své pohledávky u soudního zmocněnce v případě řízení o ochranném postupu nebo soudní reorganizaci nebo u likvidátora v případě likvidace.

Lhůta pro přihlášení činí dva měsíce od úředního zveřejnění soudního rozhodnutí o zahájení řízení.

Rovněž dlužník může sám přihlásit pohledávku některého ze svých věřitelů za stejných podmínek.

Přihlášení se týká rovněž některých pohledávek vzniklých po vydání rozhodnutí o zahájení řízení – pohledávek bez přednostního práva na úhradu, které se nabízí u pohledávek, jejichž splacení je přínosné pro podnik nebo které souvisejí s potřebami probíhajícího řízení.

Přihlášená pohledávka musí uvádět výši dlužných částek nebo částek, které se stanou splatnými v budoucnu, lhůty splatnosti, povahu přednostního práva nebo existujícího zajištění a pravidla pro výpočet úroků.

Pro přihlášení pohledávky není vyžadována žádná zvláštní forma. V přihlášce musí být jednoznačně stanoven úmysl věřitele požadovat úhradu své pohledávky, figurovat v soupisu pohledávek a účastnit se řízení.

Po shromáždění připomínek dlužníka soudní zmocněnec vypracuje seznam přihlášených pohledávek se svými návrhy na jejich uznání, odmítnutí nebo postoupení příslušnému soudu.

Tento seznam se předá pověřenému soudci a oznámí se soudnímu správci.

Předtím než pověřený soudce uzná nebo odmítne pohledávku, ověří její existenci, výši a povahu na základě důkazů, které přihlašovatel předložil, a případně na základě důkazů poskytnutých vyslechnutými osobami a soudním zmocněncem.

Věřitelé, kteří nepřihlásili své pohledávky ve stanovených lhůtách, jsou vyloučeni, a nemohou se tedy podílet na rozdělení majetku ani si činit nárok na podíl na výtěžku v případě přijetí plánu nebo zpeněžení majetku dlužníka, pokud pověřený soudce toto vyloučení nezruší.

Pokud je vyloučení zrušeno, mohou se účastnit rozdělování majetku prováděného po předložení jejich žádosti.

Řízení o zrychleném ochranném postupu a zrychleném finančním ochranném postupu

Dlužník vypracuje seznam pohledávek každého věřitele, který se zúčastnil smířčího řízení, na něž se vztahuje povinnost přihlášení pohledávek. Seznam je potvrzen auditorem dlužníka a předán do kanceláře soudu.

Soudní zmocněnec předá každému věřiteli výpis ze seznamu, který se týká jeho pohledávky.

13 Jaká pravidla platí pro rozdělování výtěžku? Jaké je pořadí pohledávek a práv věřitelů?

Přednostní věřitel má zajištění, ze kterého vyplývá přednostní platba před ostatními běžnými, nezajištěnými věřiteli jeho dlužníka v případě zahájení kolektivního řízení proti dotčenému dlužníkovi.

Věřitel tak může mít přednostní postavení:

protože disponuje zajištěním, které mu poskytl jeho dlužník nebo kterého se domohl u soudu, nebo protože mu zákon přiznává přednostní právo z důvodu jeho postavení.

Přednostní věřitelé nemají všichni stejné postavení. Pokud se několik přednostních věřitelů, konkurují si a jsou vyplaceni v pořadí stanoveném zákonem, avšak vždy dříve než nezajištění věřitelé.

Nezajištění věřitelé jsou vyplaceni ze zbývajícího majetku dlužníka po vyplacení přednostních věřitelů. Rozdělení majetku probíhá na poměrném (*pro rata*) základě.

Pořadí přednostních práv

Řízení o ochranném postupu a soudní reorganizaci

Výtěžek z prodeje nemovitého majetku se rozdělí mezi věřitele v tomto pořadí:

Mzdové pohledávky „s nejpřednostnějším právem“: vyplacení odměny za posledních 60 dnů práce předcházejících rozhodnutí o zahájení řízení.

Soudní náklady řádně vzniklé po rozhodnutí o zahájení řízení pro potřeby průběhu řízení: náklady související se zachováním a zpeněžením majetku a rozdělením výtěžku mezi věřitele (náklady na inventarizaci a zveřejnění, odměna soudních zástupců atd.).

Pohledávky zajištěné přednostním právem vyplývajícím ze smířčí dohody: nárok mají věřitelé, kteří poskytnou nové peněžní prostředky nebo nové zboží či novou službu s cílem zajistit pokračování činnosti podniku a jeho přežití.

Přednostní právo pohledávek, které vznikly po rozhodnutí o zahájení řízení: pohledávky, které vznikly pro potřeby průběhu řízení nebo dočasného zachování činnosti, nebo pohledávky vzniklé výměnou za zboží nebo služby dodané dlužníkovi během udržování činnosti nebo při plnění platné smlouvy zachované likvidátorem nebo pohledávky, které vznikly pro každodenní potřeby dlužníka, který je fyzickou osobou.

Pohledávky zajištěné obecným přednostním právem zaměstnanců: vyplacení odměny za šest měsíců práce předcházejících rozhodnutí o zahájení řízení.

Pohledávky zajištěné zvláštním přednostním právem nebo zástavou.

Nezajištěné pohledávky.

Výtěžek z prodeje movitého majetku se rozdělí mezi věřitele v tomto pořadí:

Pohledávky zajištěné zvláštním zástavním právem k movitému majetku se zadržovacím právem.

Mzdové pohledávky „s nejpřednostnějším právem“: vyplacení odměny za posledních 60 dnů práce předcházejících rozhodnutí o zahájení řízení.

Soudní náklady řádně vzniklé po rozhodnutí o zahájení řízení pro potřeby průběhu řízení: náklady související se zachováním a zpeněžením majetku a rozdělením výtěžku mezi věřitele (náklady na inventarizaci a zveřejnění, odměna soudních zástupců atd.).

Pohledávky zajištěné přednostním právem vyplývajícím ze smířčí dohody: nárok mají věřitelé, kteří poskytnou nové peněžní prostředky nebo nové zboží či novou službu s cílem zajistit pokračování činnosti podniku a jeho přežití.

Přednostní právo pohledávek, které vznikly po rozhodnutí o zahájení řízení: pohledávky, které vznikly pro potřeby průběhu řízení nebo dočasného zachování činnosti, nebo pohledávky vzniklé výměnou za zboží nebo služby dodané dlužníkovi během udržování činnosti nebo při plnění platné smlouvy zachované likvidátorem nebo pohledávky, které vznikly pro každodenní potřeby dlužníka, který je fyzickou osobou.

Přednostní právo státní pokladny.

Pohledávky zajištěné zvláštním zástavním právem k movitému majetku bez zadržovacího práva.

Pohledávky zajištěné jinými obecnými zástavními právy k movitému majetku.

Nezajištěné pohledávky.

Soudní likvidace

Výtěžek z prodeje nemovitého majetku se rozdělí mezi věřitele v tomto pořadí:

Mzdové pohledávky „s nejpřednostnějším právem“: vyplacení odměny za posledních 60 dnů práce předcházejících rozhodnutí o zahájení řízení.

Soudní náklady řádně vzniklé po rozhodnutí o zahájení řízení pro potřeby průběhu řízení: náklady na inventarizaci a zveřejnění, odměna soudních zmocněnců.

Pohledávky zajištěné přednostním právem vyplývajícím ze smířčí dohody: nárok mají věřitelé, kteří poskytnou nové peněžní prostředky nebo nové zboží či novou službu s cílem zajistit pokračování činnosti podniku a jeho přežití.

Pohledávky zajištěné zvláštními zástavními právy k nemovitosti.

Přednostní právo pohledávek, které vznikly po rozhodnutí o zahájení řízení: pohledávky, které vznikly pro potřeby průběhu řízení nebo dočasného zachování činnosti, nebo pohledávky vzniklé výměnou za zboží nebo služby dodané dlužníkovi během udržování činnosti nebo při plnění platné smlouvy zachované likvidátorem nebo pohledávky, které vznikly pro každodenní potřeby dlužníka, který je fyzickou osobou.

Nezajištěné pohledávky.

Výtěžek z prodeje movitého majetku se rozdělí mezi věřitele v tomto pořadí:

Pohledávky zajištěné zvláštním zástavním právem k movitému majetku se zadržovacím právem.

Mzdové pohledávky „s nejpřednostnějším právem“: vyplacení odměny za posledních 60 dnů práce předcházejících rozhodnutí o zahájení řízení.

Soudní náklady řádně vzniklé po rozhodnutí o zahájení řízení pro potřeby průběhu řízení: náklady na inventarizaci a zveřejnění, odměna soudních zmocněnců.

Pohledávky zajištěné přednostním právem vyplývajícím ze smířčí dohody.

Přednostní právo pohledávek, které vznikly po rozhodnutí o zahájení řízení: pohledávky, které vznikly pro potřeby průběhu řízení nebo dočasného zachování činnosti, nebo pohledávky vzniklé výměnou za zboží nebo služby dodané dlužníkovi během udržování činnosti nebo při plnění platné smlouvy zachované likvidátorem nebo pohledávky, které vznikly pro každodenní potřeby dlužníka, který je fyzickou osobou.

Pohledávky zajištěné zástavou majetku nebo pohledávky zajištěné zástavním právem ke strojům nebo zařízením.

Přednostní právo státní pokladny.

Pohledávky zajištěné zvláštním zástavním právem k movitému majetku bez zadržovacího práva.

Další obecná přednostní práva týkající se movitého majetku (článek 2331 občanského zákoníku (*Code civil*)) a obecné přednostní právo týkající se mezd.

Nezajištěné pohledávky.

14 Jaké jsou podmínky pro skončení insolvenčního řízení a jeho účinky (zejména vyrovnáním)?

Řízení o ochranném postupu a soudní reorganizaci

Řízení o ochranném postupu a soudní reorganizaci bylo zahájeno s cílem umožnit prostřednictvím plánu zachránit podnik, zachovat jeho obchodní činnost a pracovní místa a vyrovnat závazky. Ochranný plán nebo plán soudní reorganizace bude moci být přijat pouze za předpokladu, že jsou splněny tyto podmínky.

Dlužník v případě řízení o ochranném postupu nebo soudní správce v případě řízení o soudní reorganizaci nebo věřitel v případě, že jsou zřízeny výbory věřitelů, vypracují návrh plánu, pokud existuje dostatečná pravděpodobnost, že se podaří podnik zachránit. Tento plán zahrnuje tři oblasti:

oblast hospodářskou a finanční, která určuje vyhlídky na ozdravení podniku v závislosti na provozních možnostech a metodách, tržních podmínkách a dostupných finančních prostředcích,

vymezení podmínek pro vyrovnání závazků a případných záruk, které ředitel podniku musí poskytnout, aby zajistil splnění plánu,

sociální oblast, ve které je uvedena a odůvodněna úroveň a perspektivy zaměstnanosti, jakož i sociální podmínky zvažované pro pokračování činnosti. Pokud návrh plánu stanoví propouštění z ekonomických důvodů, přezkoumá kroky, které již byly podniknuty, a vymezí opatření, která je třeba provést za účelem opětovného zaměstnání a odškodnění zaměstnanců, jejichž pracovní místo je ohroženo.

V plánu je uveden souhrn závazků přijatých osobami odpovědnými za jejich plnění, které jsou nezbytné pro ozdravení podniku.

Soud následně vydá rozhodnutí o návrhu plánu, který mu je předložen dlužníkem nebo věřitelem.

Přijetí ochranného plánu nebo plánu soudní reorganizace nebo plánu prodeje soudem je soudním rozhodnutím. Plán rovněž zahrnuje smluvní aspekt, pokud byly zřízeny výbory věřitelů.

Doba trvání plánu nesmí překročit 10 let nebo v případě zemědělců 15 let.

Soud jmenuje správce nebo zmocněnce, aby dohlížel na plnění plánu po dobu jeho trvání.

Přijetím plánu se ukončuje období sledování. Dlužník opět získává kontrolu nad svým majetkem a může opět řídit svůj podnik s výhradou opatření, která mu soud uložil v plánu.

Dlužník musí dodržovat všechny aspekty a ustanovení plánu.

V případě jejich nedodržování, v případě neplnění svých závazků nebo pozastavení plateb během plnění ochranného plánu nebo plánu soudní reorganizace se dlužník vystavuje riziku zrušení plánu a obnovení řízení.

Změna na soudní likvidaci

Soudní likvidace může být prohlášena v průběhu nebo na konci období sledování, které je zahájeno soudním rozhodnutím o ochranném postupu nebo soudní reorganizaci.

Soud musí rozhodnout o soudní likvidaci, jakmile se ukáže, že pokračování činnosti podniku není možné, nebo pokud v rámci řízení o soudní reorganizaci nelze přijmout plán prodeje.

Ukončení závazků dlužníka jakožto fyzické osoby v soudní likvidaci

Dlužník je zbaven práva nakládat se svým majetkem ode dne rozhodnutí o soudní likvidaci až do ukončení likvidace. V tom okamžiku jsou práva dlužníka obnovena a může znovu provádět opatření.

15 Jaká práva mají věřitelé po skončení insolvenčního řízení?

Splnění ochranného plánu nebo plánu soudní reorganizace neumožňuje věřitelům, kteří nepřihlásili svou pohledávku, zahájit proti dlužníkovi soudní řízení. Výjimečné obnovení soudních řízení vedených jednotlivými věřiteli je výslovně stanoveno pouze v případě ukončení soudní likvidace z důvodu nedostatku aktiv.

Okamžik, kdy je insolvenční řízení považováno za ukončené

Obdobím sledování se rozumí období ode dne vydání rozhodnutí o zahájení řízení do dne, ke kterému je vydáno rozhodnutí o přijetí ochranného plánu nebo plánu soudní reorganizace nebo rozhodnutí o soudní likvidaci.

V rámci řízení o ochranném postupu i soudní reorganizaci obchodní činnost během období sledování pokračuje a dlužník v zásadě nadále řídí svůj podnik s určitými omezeními.

Existuje-li reálná šance na záchranu podniku, období sledování je ukončeno ochranným plánem nebo plánem soudní reorganizace.

Přijetím ochranného plánu nebo plánu soudní reorganizace dlužník opět získává kontrolu nad svým podnikem, ačkoli tím řízení nekončí.

Řízení je ukončeno, jakmile pověřený soudce schválí zprávu o ukončení mandátu soudního správce a soudního zmocněnce. Předseda soudu následně vydá usnesení o ukončení řízení, které je opatřením soudní správy, proti němuž nelze podat opravný prostředek.

Řízení je tedy soudně ukončeno v okamžiku vydání usnesení o ukončení řízení.

Účinky řízení nicméně vydáním usnesení o ukončení řízení nekončí, neboť ochranný plán nebo plán soudní reorganizace nadále probíhá.

Dlužník musí dodržovat všechny aspekty a ustanovení plánu.

V případě jejich nedodržování, v případě neplnění svých závazků nebo pozastavení plateb během plnění ochranného plánu nebo plánu soudní reorganizace se dlužník vystavuje riziku zrušení plánu a obnovení řízení.

16 Kdo ponese náklady vzniklé v insolvenčním řízení?

Náklady a výdaje vzniklé v rámci řízení hradí podnik, proti kterému bylo insolvenční řízení zahájeno.

17 Jaká pravidla platí pro neplatnost, odporovatelnost nebo neúčinnost právních jednání poškozujících společný zájem věřitelů?

Pokud soud zahájí řízení o ochranném postupu nebo soudní reorganizaci, datum pozastavení plateb dlužníkem v podstatě nastává ke dni vydání rozhodnutí o zahájení řízení.

Soud má však možnost rozhodnout, že pozastavení plateb nastalo k datu předcházejícímu až osmáct měsíců datum zahájení insolvenčního řízení.

Období mezi datem pozastavení plateb a datem zahájení řízení o soudní reorganizaci nebo soudní likvidaci se v tomto případě nazývá „rozporovatelné období“.

Některé úkony učiněné dlužníkem v rozporovatelné období, které se zdají být podvodné, jsou zneplatněny.

Žaloby na neplatnost úkonů podané během napadnutelného období spadají do výlučné pravomoci soudu, u něhož probíhá řízení.

Žalobu může podat pouze soudní správce, soudní zmocněnec, likvidátor a státní zastupitelství.

Věřitelé mohou jednotlivě nebo kolektivně prostřednictvím soudního zmocněnce podat žalobu na zrušení právních úkonů provedených dlužníkem.

Úkon je neplatný ve vztahu ke všem subjektům a je zpětně zrušen.

Existuje dvanáct případů povinné neplatnosti, pokud jde o vadné úkony:

veškeré úkony, kterými se bezplatně převádí vlastnictví k movitému nebo nemovitému majetku,

veškeré komutativní smlouvy, ve kterých závazky dlužníka významně přesahují závazky druhé strany,

veškeré platby – bez ohledu na jejich způsob – dluhů, které nejsou splatné ke dni provedení platby,

veškeré platby splatných dluhů prováděné jinak než v hotovosti, směnkami, bankovním převodem, převodní listinou nebo jakýmkoli jiným způsobem, který je běžně přijatelný v obchodních vztazích,

veškeré vklady a úschovy peněžitých částek provedené po zastavení majetku, pokud neexistuje pravomocné soudní rozhodnutí,

veškeré smluvní hypotéky, veškeré soudní hypotéky, jakož i právní hypotéky manželů a zástavní právo vztahující se k majetku dlužníka, pokud jde o dluhy vzniklé dříve,

veškerá ochranná opatření, ledaže zápis nebo zajištění nastaly dříve než ke dni pozastavení plateb,

veškerá povolení a uplatňování opcí zaměstnanci podniku,

veškeré převody majetku nebo práv do svěřenského fondu, ledaže takový převod nastal jako záruka dluhu, který vznikl současně,

veškeré dodatky k dohodě o správě svěřeného majetku mající dopad na práva nebo majetek, které již byly převedeny do svěřenského fondu jakožto záruka dluhů vzniklých před tímto dodatkem,

pokud je dlužník samostatným podnikatelem s omezeným ručením, jakékoli postoupení nebo změna postoupení majetku, s výhradou vyplacení výnosů nepřifazovaných podnikatelské činnosti, v jehož důsledku došlo ke ztenčení majetku, který je předmětem řízení, ve prospěch jiného majetku tohoto podnikatele, notářský zápis o neobstavitelnosti vyhotovený dlužníkem.

Tyto úkony musí být soudem prohlášeny za neplatné bez ohledu na to, zda zúčastněné strany jednaly v dobré víře, či nikoli.

Soud může rovněž zrušit platnost úkonů, kterými se bezplatně převádí vlastnictví k movitému nebo nemovitému majetku, a prohlášení výjimky z obstavení, které byly provedeny do šesti měsíců před datem pozastavení plateb. Na tyto případy se vztahuje nepovinné zrušení platnosti.

Poslední aktualizace: 12/05/2020

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.